

ΕΚΤΑΚΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 4ΗΣ ΜΑΪΟΥ 1999

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ε Π Ι Σ Η Μ Η Υ Π Ο Δ Ο Χ Η
ΤΟΥ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
Κ. ΤΑΚΗ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀξιότιμε Κύριε Βαρβιτσιώτη,

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν σᾶς ὑποδέχεται σήμερα μὲ ἰδιαίτερη χαρά. Καὶ μὲ ἐκδηλῆ συγκίνηση σᾶς καλωσορίζω ὄχι μόνον ὑπὸ τὴν ἰδιότητά μου ὡς Προέδρου αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ὡς νομικοῦ. Γιατὶ ὅπως καὶ ἄλλοι λαμπροὶ τῆς Λογοτεχνίας συνάδελφοί σας, ἔτσι καὶ σεῖς, ἀφοῦ γαλουχηθήκατε στὰ νάματα τῆς νομικῆς ἐπιστῆμης καὶ συνειδητοποιήσατε τὴν δύναμη τῆς ἰδέας τοῦ δικαίου μὲ τις ἀπ' αὐτὴν ἀπορρέουσες καὶ ἐξειδικευόμενες ἀξίες, ἐγκαταλείψατε ἔπειτα τὸν ὠραῖο αὐτὸ χῶρο γιὰ νὰ εἰσέλθετε σὲ ὠραιότερο. Καὶ παράλληλα μὲ τὴν δημιουργικὴ πορεία τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τοῦ ὁποίου ὑπήρξατε τρόφιμος, δημιουργήσατε καὶ σεῖς μαζί μὲ μιὰ πλειάδα ἄλλων ἄξιων Μακεδόνων, τὸ φωτεινὸ πολιτιστικὸ οἰκοδόμημα τῆς ἑλληνικῆς καὶ μόνον Μακεδονίας.

Τὴν πνευματικὴ σας δημιουργία, ποὺ εἶναι συνεχὴς καὶ ἔχει καταλάβει ἐξαιρετὴ θέση στὸν διεθνῆ ὀρίζοντα, θὰ παρουσιάσει μὲ τὴν κομψότητα τοῦ λόγου του ὁ διακεκριμένος καὶ ἀγαπητὸς συνάδελφος κ. Ἀθανασιάδης.

Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε ὅμως νὰ διατυπώσω κι ἐγὼ δυὸ ἀπ' τις πολλὲς σκέψεις γιὰ τὸ ἀξιόλογο ἔργο σας. Ἡ πρώτη συνδέεται μὲ τὴν τραγικότητα τῶν στιγμῶν στὴ γειτονικὴ χώρα, ποὺ ἀπρόσμενα τὴν σαρώνει ὁ φοβερὸς θανατηφόρος ἄνεμος. Καὶ συνδέεται αὐτὴ ἡ σκέψη μου μὲ τὴν ἀνοιξιὰτικὴ ἐδῶ παρουσία σας· γιατί ὑπάρχουν στὴν ὁμορφὴ ποίησή σας δυναμικὲς στροφές ποὺ καθρεφτίζουν μὲ ζωηρὰ χρώματα καὶ τὸ σημερινὸ πένθιμο χρῶμα τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, σὰν τις ἀκόλουθες καὶ συγκλονιστικές:

Τὰ κομμένα φύλλα περιπλανιοῦνται γύρω ἀπὸ τὰ δέντρα.
 Τ' ἄλογα τρέχουν ἀλαφιασμένα στὰ μονοπάτια.
 Τ' ἄνθη ἔτοιμάζουν τὸ φέρετρο τῶν ἐποχῶν
 Χαρεῖτε τὴν ἀνοιξη, χαρεῖτε
 Τὰ πιάνα λησμόνησαν τοὺς καπνοὺς τῶν πεθαμένων παιδιῶν
 Οἱ λάμπες δὲν προστατεύουν τὰ ὄνειρά τους
 ...Ἐνα μικρὸ κυκλάμινο ὀλομόναχο
 Προσεύχεται μπροστὰ στὴ δύση

(Ἐπιτάφιος, 105, Σύνοψη Α')

Δὲν ἀρκοῦν αὐτοὶ οἱ στίχοι γιὰ νὰ καλύψουν καὶ τὴ δική μας προσευχή γιὰ σύντομη εἰρήνευση τῆς ἄλλης Δύσης;

Καὶ ἡ δευτέρα σκέψη μου συνδέεται μὲ μιὰ πρόσφατη συνέντευξή σας.

«Ὁ ποιητικὸς λόγος, εἶπατε, εἶναι ἀπὸ τὴ φύση του ἀνεπαρκὴς νὰ ἐκφράσει τὰ ἀνέκφραστα κάτι ποὺ μπορεῖ νὰ πραγματοποιήσῃ μόνο ἡ μουσικὴ ποὺ εἶναι ἡ γλώσσα τῶν ἀγγέλων».

Ἄλλὰ μὲ τὴν ποιητικὴ σας πνοή κατορθώσατε νὰ ἐκφράσετε καὶ τὸ ἀνέκφραστο, κι ἔτσι ἀποδείξατε ὅτι καὶ ἡ γλώσσα τῆς ποίησης εἶναι κι αὐτὴ γλώσσα τῶν ἀγγέλων.

Εὐχομαι ἀπὸ καρδιάς νὰ φέρετε καὶ στὴν φωτεινὴ αὐτὴ αἴθουσα τὴν δροσιὰ τῆς ὁμορφῆς μακεδονικῆς πνευματικότητας.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΓΓΚΟΥ Κ. ΤΑΣΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Καταξιωμένος ἀπὸ πολλὰς διακρίσεις, διεθνεῖς καὶ ἐλληνικὲς, βραβεῖα, χρυσὰ μετάλλια, ἐγκωμιαστικὲς κρίσεις γιὰ τὸ ἔργο του ἀπὸ ξένους καὶ ἡμεδαπούς, μελετήματα καὶ ποικίλα σχόλια γιὰ αὐτὸ — προσέρχεται σήμερα ὁ ποιητὴς Τάκης Βαρβιτσιώτης γιὰ νὰ τιμηθεῖ ὡς ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Ὁ Τάκης Βαρβιτσιώτης γεννήθηκε στὴ Θεσσαλονίκη στὶς 17 Ἀπριλίου 1916. Φοίτησε στὸ 2ο Γυμνάσιο Ἀρρένων μὲ καθηγητὴ Νεοελληνικῶν τὸν ποιητὴ Γεώργιο Θέμελη.

Διπλωματοῦχος τῆς Νομικῆς τοῦ Ἀριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἀκολούθησε μαθήματα φιλοσοφίας καὶ κοινωνιολογίας μὲ τοὺς καθηγητὲς Ι. Ν. Θεοδωρακόπουλο, Χ. Θεοδωρίδη, Ι. Ἰμβριώτη καὶ Χ. Ἀ. Ἐλευθερόπουλο.

Ἐπῆρξε ἀπὸ τὰ βασικὰ μέλη τῆς ὁμάδος ποὺ ἐξέδιδε τὸ ἱστορικὸ πιά περιοδικὸ τῆς συμπρωτεύουσας, «Μακεδονικὲς Μέρεις», ἔπου δημοσίευσε τὰ πρῶτα του ποιήματα.

Πέρα από την πνευματική δραστηριότητά του είχε και ικανή κοινωνική, ως δικηγόρος στο Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης.

Ἐπὶ γερμανικῆς κατοχῆς πῆρε μέρος στὴν Ἐθνικὴ Ἀντίσταση. Ἀπὸ τὴ ζοφερὴ ἐκείνη ἐποχὴ συλλέγει ὕλικό γιὰ τὸ χρονικό της μὲ τίτλο «Χειμερινὸ Ἡλιοστάσιο». Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση ἡ πνευματικὴ δραστηριότητά του εἶναι ἀδιάπτωτη, μὲ συμμετοχὴ στὰ ἐγκυρότερα περιοδικὰ τῆς Θεσσαλονίκης, τῆς πρωτεύουσας καὶ τῆς περιφέρειας.

Ἐξίσου μὲ τὴν πνευματικὴ παραγωγὴ εἶναι καὶ ἡ μεταφραστικὴ. Μεταφράζει «Τὸ Σπίτι τῆς Μπερνάρντα Ἄλμπα» τοῦ Λόρκα. Ταξιδεύει στὴν Εὐρώπη. Οἱ θάνατοι τοῦ πατέρα του καὶ τῆς μητέρας του καὶ ἡ γέννηση τῆς πρώτης κόρης του, τοῦ ἐμπνέουν θερμὰ λυρικά ἀναβρύσματα. Ἐπισκέπτεται τὴ Ρουμανία ὡς προσκεκλημένος τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ της. Συμμετέχει στὸ Φεστιβάλ Εὐρωπαϊκῆς Ποίησης ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἑλλάδας, στὴ Louvain τοῦ Βελγίου. Συμμετέχει μὲ ἀνακοινώσεις του στὸ 6ο Παγκόσμιο Συνέδριο Ποιητῶν στὴ Μαδρίτη καὶ στὴ συνάντηση συγγραφέων στὴ Valencia. Ἐπίσης ἐκπροσωπεῖ τὴν Ἑλλάδα σὲ παγκόσμια συνέδρια καὶ διεθνεῖς συναντήσεις στὴ Φλωρεντία καὶ τὸ Βελιγράδι.

Σὲ ἐπίσημη τιμητικὴ τελετὴ πού ὀργάνωσε τὸ Ἰσπανικὸ Ἰδρυμα Fernando Rielo, σὲ συνεργασία μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Πρεσβεία, ἐγκωμιάζεται τὸ ἔργο του.

Ἐπίσης σὲ συμπόσιο συγγραφέων στὸ Würzburg τῆς Γερμανίας κάνει ἀνακοίνωση γιὰ τὴν ἀρχαιολατρία τοῦ Φρειδερίκου Χαίλντερνι.

Προσκεκλημένος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Granada δίνει διάλεξη στὴν αἴθουσα Federico Garcia Lorca τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς ὅπου τὸν ὑποδέχονται σὲ τελετὴ ἀδελφοποίησής του μὲ τὸν μεγάλο Ἰσπανὸ ποιητὴ.

Ἀνακηρύσσεται μέλος τῆς Διεθνoῦς Ἀκαδημίας Μιχαῆλ Ἐμινέσκου πού ἐδρεύει στὴ Ρουμανία. Ἡ Παγκόσμια ὀργάνωση τῶν ποιητῶν σὲ συνεργασία μὲ τὸ Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο πραγματοποιεῖ ἐκδήλωση πρὸς τιμὴν του στὴν αἴθουσα Mansfield τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης Λουξεμβούργου ὑπὸ τὴν ὑψηλὴ προστασία τοῦ Πρέσβη τῆς Ἑλλάδος καὶ κυκλοφορεῖ ποιήματά του σὲ δίγλωσση ἔκδοση τῆς φημισμένης σειρᾶς ἐκδόσεως «ΤΑ ΔΟΥΚΑΤΑ».

Τὸ 1997 τοῦ ἀπονέμεται τὸ Διεθνὲς Βραβεῖο Γκόντφριντ φὸν Χέρντερ μὲ τὸ ὅποιο τιμῶνται διακεκριμένες προσωπικότητες τοῦ πνεύματος τῆς ἀνατολικῆς Εὐρώπης, ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Βιέννης. Πρόσφατα ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας τὸν τίμησε μὲ τὸ παράσημο τοῦ Ταξιάρχη τοῦ Τάγματος τοῦ Φοίνικος.

Ἔργα τοῦ Τάκη Βαρβιτσιώτη:

Στὴν πεντηκονταετῆ πνευματικὴ σταδιοδρομία του ὁ Τάκης Βαρβιτσιώτης ἔχει ἐκδόσει 22 ποιητικὰς συλλογὰς καθὼς καὶ ἀριθμὸν δοκιμῶν καὶ μεταφράσεων. Ποιήματα τοῦ περιλαμβάνονται μεταφρασμένα σὲ πολλὰς ἀνθολογίας τοῦ ἐξωτερικοῦ. Οἱ διαπρεπέστεροι ἑλληνιστὲς τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἑλλάδος καθὼς καὶ προσωδικοί τε στὸ χῶρον τῆς ποίησης — Νικηφόρος Βρεττάκος, Ὀδυσσεὺς Ἐλύτης, Γιώργος Θέμελης, Ἀνδρέας Καραντώνης, Νίκος Καζαντζάκης, I. M. Παναγιωτόπουλος, Παντελῆς Πρεβελάκης, Γιάννης Ρίτσος — ἔχουν ἐκφραστεῖ ἐγκωμιαστικὰ γιὰ τὴν ποίησίν του καὶ τὴν συμβολὴν τῆς στὴν ἐξέλιξιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποιητικοῦ Λόγου.

Ἀγαπητὲ φίλε Τάκη Βαρβιτσιώτη,

Θεωρῶ ἰδιαίτερα τιμητικὸν νὰ σᾶς ὑποδεχθῶ σήμερον — ἴσως κάπως ἀργοπορημένα — ὡς ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, εἰς ἐπίστεψιν τοῦ ὅλου ἔργου σας, πού τιμᾷ τὴν χώραν μας, ὕστερον ἀπὸ τοὺς διακεκριμένους ποιητὰς τῆς συμπρωτεύουσας Γιώργου Βαφόπουλον καὶ Ζωὴν Καρέλη. Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς δίνει ὑγείαν καὶ πνευματικὴν ἐγρήγορσιν.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ Κ. ΤΑΚΗ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ

Κύριε Πρόεδρε τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν,

Κύριοι συνάδελφοι,

Κύριε πρῶτῳ πρωθυπουργέ, κύριοι ὑπουργοί,

Κυρίες, δεσποινίδες καὶ κύριοι,

Εἶμαι βαθύτατα συγκινημένος ἀπὸ τὴν ὑψιστὴν τιμὴν πού μοῦ ἔκανε τὸ Ἀνώτατον Πνευματικὸν Ἰδρυμα τῆς χώρας μας νὰ με καταστήσει Ἐταῖρον του καὶ αἰσθάνομαι ζωηρὰ τὴν ἀνάγκην, πρὶν ἀρχίσω τὴν ὁμιλίαν μου νὰ ἐκφράσω τίς θερμὰς εὐχαριστίας μου σὲ σᾶς σεβαστέ μου κ. Πρόεδρε γιὰ τὸν τόσο ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν σας, στὸν ἀγαπητὸν συνάδελφον κ. Τάσον Ἀθανασιάδην γιὰ τὴν ἐμπνευσμένην προσφώνησίν του, στοὺς λοιποὺς ἀξιότιμους συναδέλφους ἀνεξαίρετως καὶ σὲ ὅλους ἐσᾶς βέβαια πού με τιμᾶτε με τὴν παρουσίαν σας.

Ὅταν πῆρα τὴν ἀπόφασιν νὰ μιλήσω αὐτὴ τὴν ἐπίσημην στιγμὴν γιὰ τὴν ποίησιν, δηλαδὴ τί ἐγὼ πιστεύω ὅτι εἶναι ποίησιν, ὁμολογῶ πὼς δοκίμασα μιὰν ἀγαλλίασιν γιὰτι θὰ πραγματευόμουν ἓνα θέμα τόσο οἰκεῖον καὶ ἀγαπητὸν πού συνάπτεται με τὴν ζωὴν μου, πού εἶναι αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ ζωὴ μου ἀλλὰ καὶ δέος γιὰτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιχειρήσω τὸ ἀκατόρθωτον, νὰ προσδιορίσω τὸ ἀπροσδιόριστον, νὰ ἐξηγήσω μιὰν ἔννοιαν τόσο παρεξηγήσιμην καὶ διαφοροῦμενην.